

Písečný muž

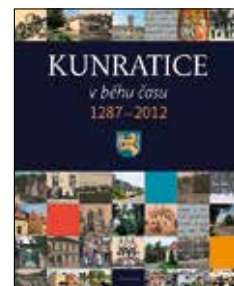
Po bestsellerech *Hypnotizér*, *Paganiniho smlouva* a *Svědčtyně ohně* přichází **Lars Kepler** se čtvrtým krimi románem s komisařem Joonou Linnou **Písečný muž** (přeložila Azita Haidarová, vydal Host). Pod společným pseudonymem se skrývá dvojice švédských spisovatelů a manželů Alexandra Coelho Ahndorilová (1966) a Alexander Ahndoril (1967), od nějž u nás vyšel také naprosto odlišně zaměřený román o Ingmaru Bergmanovi *Režisér*. Právě aby autoři odlišili svou sérii thrillerů (plánují další) od své dosavadní tvorby, zvolili si společný pseudonym. Nový román začíná scénou, v níž se na železničním mostě u Stockholmu objeví zubožený mladý muž. Brzy se zjistí, že jde o syna známého spisovatele, Mikaela Kohlera-Frosta, který zmizel i se svou sestrou Felicií před 13 lety a později byl prohlášen za mrtvého. Z jeho smrti byl obviněn sériový vrah Jurek Walter, odsouzený k doživotní izolaci na uzavřeném psychiatrickém oddělení Löwenströmovy nemocnice ve Stockholmu. Waltera zatknul komisař Joonna Linna, který jako jediný se svým kolegou Samuelem Mendelem nevěřil, že se obě tehdy devítileté, resp. desetileté děti utopily. Walter byl zatčen při činu, když šel zkontrolovat jinou oběť svého únosu, ženu, kterou několik let držel při životě v rakvi zakopané v zemi. Motiv Walterových činů však nikdy nebyl zcela objasněn. Že se nyní Mikael objevil, způsobí značný rozruch. Mladík, trpící legionářskou nemocí, navíc tvrdí, že jeho sestra žije, ale že byl od ní před časem oddělen a převezen jinam a pak se mu podařilo uprchnout. Netuší ovšem, kde je dívka vězněna, mluví jen o jakési podzemní betonové „raketě“ a o Písečném muži, kterého nikdy neviděl. Označení únosce a vězňatele jako Písečného muže souvisí s pohádkou, kterou dětem vyprávěla jejich matka, která se později ze žalu nad jejich zmizením, z něhož se nikdy nevzpamatovala, zabila. Písečný muž hází dětem do očí písek, aby rychle usnuly... Linna si s dalšími policisty uvědomí, že Walter musí mít komplice a že má na svědomí jistě daleko více zločinů, než které mu byly dokázány. Linna chce nejen najít Felicii a odhalit pravdu, ale také se vypořádat s minulostí: když byl kdysi Walter zatčen, oběti dalšího únosce se staly děti a žena jeho partáka Mendela. A aby Linna ochránil vlastní ženu a dceru, neboť i jim nepochybně hrozilo nebezpečí, musel se jich navždy vzdát. Nyní nezbývá, než doufat, že je k místu, kde může Felicia být, dovede Walter. To je však nebezpečný manipulátor a obratný lhář, z něhož jde strach a který jen tak něco neprozradí. Policisté k němu proto musí nasadit tajnou agentku, aby z něj v co nejkratší době vymámila nějaké informace. Tento motiv i samotný Walter trochu připomenou dr. Lectera z *Mlčení jehňátek*. Rozjede se nebezpečná hra a vytrvalé pátrání, při kterém jde o život nejen Linnovi a jeho blízkým, ale i krásné agentce Saze Bauerové a samozřejmě i unesené Felicii... Kniha je napínavá a strhující od začátku do konce, čtenář se od ní neodtrhne. Autoři toho docilují mj. i krátkými kapitoly (v pětisetstránkovém románu je jich 183!), stupňujícím se napětím a tím, že se nezastavují u zbytečnosti. Přitom děj je vystavěn přesvědčivě, zápletky je téměř dokonalá, stejně jako vysvětlení, proč se Walter dopouštěl tak hrůzných zločinů a které sahá, jak to v takových případech asi většinou bývá, hluboko do minulosti.

každého člověka přijde důležitý okamžik, kdy ničím nezíská tolik. Drtikol odešel de facto na vrcholu, prokázal odvahu vzdát se toho, na čem postavil své životy. Vzdal se symbolu, na němž je založeno umění, ve prospěch přímého hledání pravdy. Radikálně změnil svůj život a druhou polovinu života strávil jako duchovní učitel... Priznává, že si místy v knize i vymyslí, jde přece o román, ne o suchou faktografii. „Drtikolův život obsahoval víc pozoruhodných přerodů a rozporů, i proto je to tak zajímavá látka...“ říká Němec dále v rozhovoru. „V roce 1945 se stal komunistou a v komunistické straně zůstal celá padesátá léta, kdy se zároveň hlásil k buddhismu a kdy ho jeho žáci měli za plně probuzeného, až do své smrti v roce 1961. Do deníku si zapsal ‚buddhismus = komunismus‘ a říkal, že Buddha byl prvním materialistickým filosofem, dlouho před Marxem a Leninem. Čili jeho životopis má z dnešního pohledu dost bizarní codu.“ Jedno ze dvou motů k románu je od Samuela Becketta a zní: „K čertu s první osobou.“ Němec totiž celý román vypráví v neobvyklé „du formě“, tedy ve druhé osobě jednotného čísla: Drtikola oslovuje, vede s ním dialog, ale nemluví sám za sebe. Není to čtenářsky právě nejvtipnější, ale o vstřícnost autorovi nešlo. Je to experiment, který může leckomu vadit, je potřeba si na něj při čtení zvyknout. Před čtenářem ale Drtikol ožívá ne jen jako uctíváný fotograf z výstav a monografií, ale hlavně jako živá osobnost se všemi svými rozpory a pochybami, vrcholy a pády; a stejně tak i doba, kterou František Drtikol (1883–1961) prožil a která přinesla tolik změn a dějinných zvratů. Sám o sobě Drtikol jednou napsal: „Jmenuji se Drtikol – drtil jsem kola, která mě svírala. Jsem fotograf. Fotografoval jsem světlem. Píši do duší lidem světlem poznání.“ Němcův román je výrazným dílem, svým způsobem rozporuplným, které jistě vzbudí diskuse. Lacině se nepodobí, právě naopak: autor si sice vybral osobnost slavnou a atraktivní, ale nepodlehli lákavé vějičce prázdné atraktivnosti povrchního románu o fotografově životě; jde do hloubky, do duše, do náročného dialogu se svou hlavní postavou, jakoby dovnitř toho světla, kterým Drtikol tak čaroval...
MILAN ŠILHAN

Knižní tipy z nakladatelství Gasset Kunratice v běhu času

První knihu o Kunraticích napsal a v roce 1912 vydal známý historik Cyril Merhout (1881–1955) pod názvem *Čtení o Novém hradě a Kunraticích*. Byla to dosud nejucelenější, fakty nabitá práce o minulosti obce, ale i kouzelné a místy napínavé vyprávění. Zhruba po sto letech vychází nová, již velmi rozsáhlá, graficky zajímavě upravená kniha pod názvem **Kunratice v běhu času**. Vedle již známých skutečností zahrnuje i zcela neznámá historická fakta, neznámé příběhy, připomíná půvab této turisticky vyhledávané části Prahy s Kunratickým lesem, rybníkem Šeberákem a Novým hradem, kde 16. srpna 1419 skončil král Václav IV. Velkou tradici zde má přespolní běh Velká kunratická, který se zde běhá od roku 1934. Kniha je dílem autorského týmu, má moderní koncept, je bohatě ilustrovaná, srozumitelně napsaná a po všech stránkách povedená.

Dějiny světla

Spisovatel a redaktor **Jan Němec** (1981) debutoval v roce 2007 básnickou sbírkou *První život* a v roce 2010 vydal soubor povídek *Hra pro čtyři ruce*, za který byl nominován na Cenu Jiřího Ortena. Nyní přichází se třetí knihou **Dějiny světla**, rozsáhlým *Románem o fotografování Františka Drtikolovi*, jak zní podtitul (vydal Host). V rozhovoru pro Portál české literatury autor prozradil, co ho právě k Drtikolovi přilákalo: „Přilákala mě k němu mocná symbolika světla: první část života strávil jako umělecký fotograf, náruživě pracoval s vnějším světlem, které – jak říkal – stvořilo fotografii. Na přelomu století studoval v Mnichově, v té době to bylo centrum secese a secese opět byla mimo jiné stylem světla. Později se stal světově známým tvůrcem aktů. Ve druhé polovině dvacátých let se však ponořil do sebe a objevil světlo vnitřní, odvrátil se od světa, odešel do ústraní. Je to zajímavý, ve více ohledech dost nečeský osud. Našinec se málokdy dokáže vzdát toho, čeho dosáhl, přestože v životě

Umění sbírat umění

Autor této knihy, **Michael Třeštík**, kdesi v knize, která vychází již ve 2. vydání, říká: „Sběratelství je jednou ze standardních technologií poznání, stejně jako experiment nebo dedukce. Bez sběratelství by řada vědních oborů nemohla existovat, nebo jen hodně těžko... Sběratelství je úžasná a nepřetržitě dobrodružství. Každý skutečný sběratel prožil spoustu situací, proti kterým je bungee jumping nebo převržený raft nudnou epizodou. Sběratelství je adrenalinová disciplína.“ Třeštík napsal knihu nejen pro sběratele, ale i pro ty, kteří by se sběrateli umění chtěli stát nebo o tom ještě neuvažovali, ale chtěli by se o sběratelství umění něco dozvědět. Ať už bude motivace ke čtení jakákoliv, každý z uvedených čtenářů nebude zcela určitě zklamán. Málokdy se objeví na trhu takto srozumitelně a čtivě napsaná odborněji zaměřená kniha. Autor totiž umí podat i složité věci tak, že ten, kdo o tom dosud neví vůbec nic, bude nakonec osloven. Otevrou se mu nové obzory a objeví pro sebe nový důl na radost.

